

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Kemal Memişoğlu tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06/01/2026

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Son dönemde **Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun** sağlık hizmetlerine uygulanış biçimi, özellikle bulaşıcı hastalıklarla mücadelede kamu otoritelerinin **koruyucu ve önleyici görevlerini fiilen sınırlandıran** sonuçlar doğurmaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın kendi eklerinde yer alan **İndikatör Hastalık Listesi**, HIV enfeksiyonunda tanının gecikmesinin; kanserler, ağır bağışıklık yetmezliği ve fırsatçı enfeksiyonlar gibi **hayati sonuçlara yol açabildiğini** açıkça ortaya koymaktadır.

Buna karşın, HIV testinin "talep edilmedikçe yapılmaması" yönünde hastaya bilgilendirme yapılması, özellikle **gebelik döneminde testten kaçınma eğilimini artırma riski** taşımaktadır. Gebe kadının testten imtina etmesi hâlinde, aynı yaklaşımın **yenidoğan için de geçerli olması**, çocuğun kendi iradesiyle korunamayacağı bir alanda **devletin gözetim ve koruma yükümlülüğünü** zayıflatmaktadır. Bu durum, anne-bebek bulaşının önlenabilir olmasına rağmen **izlem dışı kalma riskini** doğurmaktadır.

Halk sağlığı, bireysel tercihlerle birlikte değerlendirilmesi gereken bir alan olmakla birlikte; **kendini koruyamayacak durumdaki çocuklar** söz konusu olduğunda devletin **pozitif yükümlülüğü** önceliklidir. Mevzuatın ve uygulamanın, bulaşıcı hastalıkların erken tanı, izlem ve önlenmesini güçleştirecek biçimde yorumlanması, **önlenebilir hastalıklar ve ölümler** açısından ciddi bir kamu sağlığı riski oluşturmaktadır.

Bu kapsamda;

1. HIV taramasının reddedildiği gebeliklerde **anne-bebek bulaşı** açısından tespit edilen vaka sayısı kaçtır? Bu vakalarda **önlenebilirlik analizi** yapılmış mıdır?

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

2. **KVKK'nın yorum ve uygulamasının**, bulaşıcı hastalıkların bildirimi, sürveyansı ve temaslı takibi süreçlerinde **kamu sağlığını zayıflatıcı bir etki** yarattığına dair Bakanlığınızın bir **etki değerlendirmesi** var mıdır?
3. **Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan beden bütünlüğü** ilkesi ile **halk sağlığının korunması** yükümlülüğü arasında ortaya çıkan aşı uygulaması ve bulaşıcı hastalık testleri gibi çatışmalarda, Bakanlığınız hangi **hukuki ilkeyi** esas almaktadır?
4. **Kendini koruyamayacak durumda olan çocukların**, ebeveynin test reddi nedeniyle izlem dışı kalmasının, **çocuğun üstün yararı** ilkesiyle bağdaştığı kanaatinde misiniz? Bu konuda **mevzuat değişikliği** çalışması yapılmakta mıdır?
5. Gebelikte ve yenidoğan döneminde HIV açısından **zorunlu tarama ve izlem** modellerinin, gelişmiş ülkelerdeki uygulamaları incelenmiş midir? İncelendiyse Türkiye için **uyarlama takvimi** nedir?
6. Aşı ve bulaşıcı hastalıklarla mücadelede **"bireysel rıza"** söyleminin, çocuklar ve toplum açısından **ölçülebilir riskler** doğurduğu dikkate alındığında; Bakanlığınızın **iletişim ve bilgilendirme dilini** yeniden düzenlemeye yönelik bir çalışması var mıdır?